

Referat af møde i Binævnet den 27. februar 2008

Sted: Plantedirektoratet, Lyngby.

Referent: Rikke Skov Jepsen (PD)

Deltagere: *Formand:* Peter Esbjerg (Københavns Universitet, Institut for Økologi)
Bo Vest Pedersen (Københavns Universitet, Zoologisk Institut)
Jørgen B Jespersen (Århus Universitet, DJF)
Bjarne Sørensen (Danmarks Biavlerforening)
Arne Jensen (Danske Biavleres landsforening)
Ditlev Bluhme (Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere)
Poul Larsen (Dronningeavlereforeningen af 1921)
Keld Brandstrup (ErhvervsBiavlerne)
Eigil Holm (Danmarks Naturfredningsforening)
Anne Marie Zinck (Dansk Landbrug)
Torben Grubbe (Fødevarerstyrelsen)
Sekretariat: Per Kryger (DJF), Ruth Bahnsen (PD), Ebbe Nordbo (PD), Pia Wolff Rasmussen (PD) og Rikke Skov Jepsen (PD)

Afbud fra: Thomas Holst (Frøsektionen)
Hans Erik Svart (Skov- og Naturstyrelsen)
Stig Møllergaard (Fødevarerstyrelsen)

Dagsorden:

1. Godkendelse af dagsorden
2. Meddelelser
3. Orientering om Verdensorganisationen for Dyresundhed (OIE)
4. Plantedirektoratets fremsendelse af mødedokumenter til nævnet
5. Ændring af bekendtgørelse om skadegørere
(specielt vedrørende alternativer til sundheds-attester)
6. Ændring af Bekendtgørelse om godkendte parringsstationer
(specielt vedrørende maksimum antal bistader på hvert område)
7. Status orientering om Bekendtgørelse om voldgift
8. Status for udkast til strategi for biavl
9. Egnsundersøgelser
10. Eventuelt

Pkt. 1. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

Til referatet af mødet d. 21/11-07 pkt. 9 kommenterede Ditlev Bluhme, at det fejlagtigt fremstår som om Danmarks Biavlerforening og Erhvervsbiavlerne blev bedt om at lave et oplæg, hvor det faktisk var to medlemmer af nævnet, der blev bedt om at udføre opgaven. Plantedirektoratet var helt enig i synspunktet og beklagede fejlen i referatet. Formanden pointerede at det i Nævnet vil blive specificeret, hvis det er organisationerne som anmodes om bidrag til arbejdet.

Pkt. 2. Meddelelser

Pia Wolf Rasmussen meddelte angående parringsstationer, at hun pt. er ved at behandle de indkomne årsrapporter fra 2007. En del parringsstationer skal have forlænget godkendelsen. Der er stadig område-ansvarlige der mangler at indsende, så der er sendt rykkere ud d. 26. februar. I 2007 blev der skiftet stationsleder på Mandø.

Ruth Bahnsen meddelte at Bekendtgørelse om flytning af honningbier ikke er sendt i høring, idet PD vil afvente en eventuel revision af Bekendtgørelse om biavl på Læsø.

På opfordring fra PD vil Torben Grubbe bede sine kolleger som arbejder med Det Centrale Husdyr Register om inden for nogle uger at give en status for fødevarestyrelsens registrering af biavlere.

Per Kryger meddelte at der har været afholdt efteruddannelses-kursus for kyndige biavlere. Der blev inviteret 95 biavlere (hvis godkendelse udløb med 2007), hvoraf 71 gennemførte kurset. Ved evalueringen svarede deltagerne overvejende at de syntes at det havde været et godt kursus og at de havde lært noget nyt.

Per Kryger meddelte at der fortsat meldes om megen uforklaret bi-død i USA. Undersøgelser i Danmark 2007 viser at 'akut paralysevirus' og 'Kashmir-virus' er i fremmarch, og at varroamider er et uforandret stort problem.

Pkt. 3. Orientering om Verdensorganisationen for dyresundhed (OIE)

Torben Grubbe orienterede om OIE, (jf. vedhæftede PP-præsentation).

For Binævnet er det specielt relevant at OIE's medlemslande har indberetningspligt indenfor 24 timer ved fund af 6 bi-skadegørere, hvis landet hidtil har været registreret som fri for disse. De 24 timers frist tælles fra det øjeblik hvor den offentlige myndighed på baggrund af laboratorieresultater bekræfter udbruddet. Der indberettes ugentlige opfølgninger på udbruddet indtil sygdommen er udryddet eller stabiliseret. Medlemslandene indsender derudover halv- og helårsrapporter til OIE. DJF indberetter enhver positiv bipest-prøve til Fødevarestyrelsen.

På OIE's hjemmeside findes en masse information, der kan være interessant for biavlere, f.eks. retningslinier for hvad der kræves for at være et skadegører-frit land, hvilke produkter der ikke anses for at være sygdomsbærende, hvorhenne hvilke sygdomme er konstateret og i hvilke perioder. Man kan tilmelde sig et elektronisk nyhedsbrev fra OIE ('Information distribution list'), hvor man bl.a. modtager en meddelelse, hvis et medlemsland har indberettet fund af en skadegører. Man kan vælge kun at modtage e-mails vedr. bi-skadegørere. Alle oplysninger på OIE's hjemmeside er

tilgængelige for offentligheden. De relevante links til hjemmesiden findes i præsentationen fra orienteringen.

OIE's "Code" forhandles årligt. Fødevarestyrelsen koordinerer danske kommentarer hertil og varetager forhandlingen på arbejdsgruppemøder i EU, som fremkommer med EU-harmoniserede kommentarer til OIE. I 2007/2008 forhandles ændringsforslag der vedrører bier. Fødevarestyrelsen har indarbejdet en kommentar fra DJF i den endelige danske kommentar der er blevet sendt til EU [DJF's kommentar er vedhæftet dette referat]. Fødevarestyrelsen hører meget gerne biavlernes i sådanne tilfælde (ligesom andre organisationer inden for landbrug og fødevarerindustri bliver hørt om relevante emner). Ofte er høringsfrister kun på 2-3 uger.

Plantedirektoratet foreslog at FVST sender såvel OIE-forslag som diverse forslag til ændret EU-lovgivning i høring direkte til alle Binævnets medlemmer, som derefter kan besvare individuelt tilbage til FVST (gerne med kopi til øvrige medlemmer), idet nævnet i sin helhed næppe har mulighed for (tid til) at afgive en fælles indstilling.

Pkt. 8. Status for udkast til strategi for biavl

Per Kryger præsenterede skrivegruppens fremgangsmåde og det foreløbige udkast til strategi for biavl i Danmark. Hvert afsnit er opbygget som en SWOT-analyse om styrker, svagheder, muligheder og trusler. Forslag til indsatsområder er ikke beskrevet endnu. Der er kun medtaget tekst som hele skrivegruppen kunne blive enige om.

Nævnet diskuterede hvordan man kan udarbejde en endnu mere skarpskåret strategi. Der blev opfordret til at arbejde for konsensus, således at alle områder kommer med i strategien og at den ikke gøres svag med mindretalsudtalelser. Desuden blev det foreslået at man tænker i 'mål og midler' og at der skal specificeres en tidshorisont (f.eks. en fem-års horisont). En mulig fremgangsmåde er at man starter med at nedfælde det man kan blive enige om, og derefter i fællesskab beskriver resterende uenigheder, hvilket i sig selv kan løse op for uenigheden eller ihvert fald give en fælles forståelse af problemerne.

PD mindede om, at strategiens i sidste ende skal udarbejdes af ministeriet på baggrund af nævnets oplæg. PD foreslog nogle overordnede mål for strategien, og at alle dele af strategien skal forholde sig til vedtagne overordnede mål. Nævnet enedes om ét overordnet mål (om bestøvning af afgrøder og naturlige plantesamfund) suppleret med tre 'midler' (om biernes sundhed, biavlere og biotoper) til at understøtte dette mål, og at PD arbejder videre med den konkrete ordlyd [et forslag er vedhæftet referatet].

Nævnet enedes om, at når mål og midler er beskrevet skal man (gennem en brain-storming) beskrive de 'barrierer og styrker' som vi øjner på vejen mod det skitserede mål, og for hver af barriererne et antal 'løsnings-instrumenter'. Punkterne fra skrivegruppens udkast til strategien kan indarbejdes i denne struktur og er således absolut ikke spildt, men gøres skarpere. Efterfølgende til strategiens beskrivelse af barrierer og instrumenter skal man beskrive 'hvem gør hvad hvornår og hvordan finansieres dette'.

Formanden bad PD undersøge muligheden for at indsætte en ekstern skribent til, sammen med skrivegruppen at arbejde videre med strategien på ovenstående grundlag. Dette kunne frigøre Per Kryger som fagmand, og det kan være forløsende for processen. PD indvilligede i at undersøge

mulighederne herfor. Nævnet enedes om at skrivegruppen fortsat er intakt og skal fortsætte arbejdet i en eller anden form. På forespørgsel fra nævnsmedlemmer enedes nævnet om, at alle medlemmerne på dette stadium kan sende kommentarer til det foreliggende materiale til Per Kryger.

Nogle af skrivegruppens medlemmer udtrykte bekymring for samarbejdet i gruppen, idet opfattelsen var at ikke alle gruppens medlemmer stræbte efter konsensus. Under den efterfølgende debat fastslog formanden bl.a., at organisationernes navne normalt ikke skal fremgå af strategiens tekster. Nævnet bad formanden om, at retningslinier for skrivegruppens arbejde kunne formuleres i referatet. Det skal derfor præciseres her, at:

Det er skrivegruppens opgave at udarbejde et oplæg om strategi for biavl, der skal drøftes i Binævnet inden et færdigt oplæg sendes til ministeren. På baggrund af blandt andet Binævnets oplæg, skal ministeren derefter udarbejde en overordnet strategi for understøttelse og udviklingen af biavl i Danmark.

Det skal præciseres, at skrivegruppen skal udarbejde et oplæg til en overordnet strategi for understøttelse og udviklingen af den samlede biavl i Danmark, hvilket bl.a. vil sige, at oplægget skal dække både erhvervs-biavl og hobby-biavl.

Skrivegruppens, og i sidste ende Binævnets, oplæg skal være baseret på medlemmernes faglige viden om- og indsigt i biavl i Danmark. Oplægget skal ikke udtrykke enkeltpersoners eller organisationers/foreningers særinteresser. Derfor bør hverken enkelte biavlere eller biavlsorganisationer/foreninger nævnes ved navn i oplægget.

En beskrivelse af biavlsorganisering i Danmark kan vedlægges oplægget som et bilag, hvis det anses for at være hensigtsmæssigt og man kan finde en passende form.

Pkt. 4. Plantedirektoratets fremsendelse af mødedokumenter til nævnet

Et nævnsmedlem ønskede drøftelse af hvilken karakter dokumenter har som fremsendes af Plantedirektoratet til nævnet, dvs. om PD som sekretariat for nævnet kan 'filtrere' dokumenter. Nævnsmedlemmet forklarede at spørgsmålet blev rejst fordi PD for 2007 årsrapporten om støtteprojektet for den brune bi på Læsø havde tilbageholdt person-oplysninger der ikke har været tilbageholdt tidligere år, og fordi han mente at denne tilbageholdelse af oplysninger kunne skade 'klimaet' på Læsø. Desuden fører det tankerne tilbage til tidligere i det tidligere Bisygdomsnævns historie hvor der angiveligt blev tilbageholdt vigtige oplysninger for nævnet. Nævnsmedlemmet opfordrede til at der principielt ikke filtreres i de oplysninger der bliver bragt for nævnet. Fortrolige oplysninger kan hemmeligstemmes ifølge forretningsordenen, således at de kun kendes af nævnets medlemmer og ikke kommer videre herfra.

Ebbe Nordbo citerede nævnets forretningsorden for at minde om, at nævnets opgave er rådgive 'ministeren og PD's direktør', (i praksis: ministeriet og PD) i spørgsmål vedr. biavls-loven og bekendtgørelser samt implementering af internationale regler. Herudover kan nævnet rådgive om andre spørgsmål om biavl og dens udviklingsmuligheder. Det er vigtigt at understrege netop den rådgivende funktion. Nævnet er således ikke en myndighed overfor biavl og heller ikke en kontrolinstans eller klageinstans over PD's virke.

Det er ganske naturligt at PD udvælger de dokumenter som er relevante for nævnets arbejde (og det enkelte mødes dagsorden), og ikke blot oversender hvilken som helst information som PD modtager om biavl eller fra biavlere. Det svarer til at også nævnets medlemmer kun vil fremsende dokumenter til nævnet som man anser for relevante for dagsordenen. Tilsvarende vil andre myndigheder, som nævnet beder om oplysninger, kun fremsende dokumenter eller oplysninger man anser for relevante for nævnet.

Dertil kommer yderligere det aspekt, at PD (ligesom andre myndigheder) helt rutinemæssigt vil anonymisere oplysninger og dokumenter (dvs. fjerne navne etc. på biavlere osv.), som nævnet skal drøfte, fordi nævnet skal tage stilling til principielle forhold, ikke til person-spørgsmål. De involverede personers navne er helt irrelevante for nævnet.

Formanden var forstående overfor, at man af historiske grunde kunne nære skepsis overfor PD's 'filtrering' af dokumenter, men henstillede til at man lod fortiden hvile.

Ditlev Bluhme sagde afsluttende, at han har fået en forklaring som han accepterer, men at det er hans holdning at nævnet skal have alle dokumenter i ubeskåret form.

Pkt. 5. Ændring af bekendtgørelse om skadegørere (specielt vedrørende alternativer til sundheds-attester)

Til punktet var udsendt to forslag fra to nævnsmedlemmer om emnet sundhedsattester:

- Det ene indeholder bl.a. forslag om obligatorisk (elektronisk) registrering af alle bigårde og at attester for flytning af bifamilier mellem egne registrerede bigårde kan erstattes af føring af logbog.
- Det andet foreslår bl.a. en frivillig registrering af bigårde og lægger vægt på at inspektører har adgang til inspektion af bigårde som er opstillet uden ejer-identifikation..

Nævnsmedlemmerne var enig i det væsentlige i at biinspektører har overblik over bigårde i deres område med henblik på effektiv forebyggelse af skadegørere, men der var delte meninger om registrering bør være obligatorisk eller frivillig. På den ene side kan det blive meget problematisk ved et større udbrud af en skadegører at biinspektører ikke kender alle bigårdes placering. På den anden side kan krav om registrering måske begrænse tilgangen af nye biavlere.

Det konkluderes, at Per Kryger og Ebbe Nordbo vil arbejde videre med tekniske, juridiske og finansielle aspekter af at registrering, egenkontrol, logbog som alternativ til sundhedsattester. Per Kryger oplyste i den forbindelse at en studerende har henvendt sig til DJF om muligheden for at skrive speciale omkring lokalisering/registrering af bigårde. Måske kunne man på den baggrund starte et pilotprojekt om frivillig registrering i Keld Brandstrups distrikt.

PD vil snarest sende mindre ændringer af bekendtgørelsen om skadegørere i skriftlig høring.

Pkt. 6. Ændring af Bekendtgørelse om godkendte parringsstationer (specielt vedrørende maksimum antal bistader på hvert område)

Til punktet var udsendt et forslag til regelændringer fra et nævnsmedlem. PD's var herpå var som følger:

Bekendtgørelsen vil ikke kunne etablere 'kvoteordninger' for et maksimalt antal bifamilier i et parringsområde, da dette ville være en begrænsning, der har ekspropriationslignende karakter overfor områdets lodsejere.

PD og biavl-organisationerne er enige om hensigten med bekendtgørelsens § 3, og PD vil omformulere reglen så den ikke kan misforstås.

PD vil overveje forslaget om, at parringsområdet i drift vederlagsfrit kun skal levere et antal dronninger svarende til det oprindelige antal, men kan tage sig betalt for levering af dronninger derudover (jf. § 8, nr. 1 og 2).

PD vil overveje hvordan der kan tages højde for situationen, at en planteavlens bestøvningsbehov pludseligt øges (f.eks. ved skift fra kornavl til kløveravl), hvor parringsstationen vil kunne få svært ved at leve op til § 8 nr. 3. Det bemærkes, at der ikke med rimelighed kan fastsættes krav til planteavlere i en bekendtgørelse rettet mod biavlere. I stedet kan man forsøge at modificere vilkåret for parringsstationen

PD oplyste at der allerede i bekendtgørelsen er mulighed for at kontrollere om en biavler i et parringsområde faktisk lever op til den aftale han har indgået ved parringsstationens etablering om at udskifte sine bier. PD vil ikke uopfordret eller rutinemæssigt foretage en sådan kontrol, kun hvis en parringsstation konkret anmelder at man mener bestemmelserne er overtrådt.

Pkt. 7. Status orientering om Bekendtgørelse om voldgift

Ruth Bahnsen meddelte, at i lighed med tidligere år vil der ikke i 2008 (indeværende finansår) blive opkrævet betaling for laboratorieanalyser hos DJF. Bekendtgørelsen vil herefter blive tilrettet og udstedt uden fornyet høring.

Per Kryger forklarede at DJF samler flere prøver over sæsonen for at kunne undersøge flere på en gang, hvilket er væsentligt billigere. Resultaterne kommer derfor først sidst på sæsonen.

Pkt. 9. Egnsundersøgelser

Ved sidste års egnsundersøgelse på Djursland blev fundet en del bipest. Desværre var der ikke ressourcer til opfølgning, og nogle af bierne er efterfølgende blevet flyttet. DJF vil forsøge at opspore problematiske bifamilier og følge op på den succesfulde undersøgelse.

Pkt. 10. Eventuelt

Et forslag fra et nævnsmedlem om behovet for opstramninger i skadegører-bekæmpelsen og sanktioner overfor ulovligheder blev drøftet Bi-inspektørerne holder i stigende grad op pga. magtesløshed over ikke at vide hvem der ejer stader og frustration over ikke at kunne sanktionere mod disse.

PD mindede om, at bekendtgørelsen giver sanktionsmuligheder, men at PD kun kan handle hvis PD modtager meget konkrete anmeldelser af overtrædelserne fra bi-inspektørerne. Jo mere konkret en anmeldelse er, jo nemmere er det at reagere på den. Efter modtagelse af en anmeldelse vil biavleren blive hørt om sit syn på sagen. Vurderer PD herefter at regler er overtrådt, vil PD give biavleren

en indskærpelse, et påbud eller andre sanktioner (i værste fald: en politianmeldelse med krav om bødestraf).

Nævnet var enige om at der skal strammes op. PD påpeger dog, at det er nødvendigt at lovgivningen er på plads før der køres en 'kampagne' som tidligere drøftet. Specielt ved vi nu, at attest-systemet er under diskussion, hvorfor netop denne del er vanskeligere at stramme op overfor lige nu. I det hele taget vil det være nødvendigt at fokusere på et emne (en slags 'forsyndelse') ad gangen aht. både inspektørernes og PD's kapacitet og for at budskabet skal stå klarere for biavlerne. Der blev opfordret til at PD også udsender en 'pressemeddelelse' som kan sættes i organisationernes medlemsblade.

Et nævnsmedlem mindede om, at nævnet endnu ikke har modtaget en oversigt over DJF's arbejdsopgaver i forbindelse med biloven.